Esimerkiksi Hollannissa käydään kovaa keskustelua lypsykarjanavetoiden ympäristövaikutuksista. **JOHTAJA HENK MULDER, EUROOPAN KOMISSION MAATALOUSPÄÄOSASTON MAITO- JA LIHAOSASTO**

PENTTI VÄNSKÄ

Maitoasiamies Ilkka Pohjamo MTK:sta ja Henk Mulder Euroopan komissiosta tutustuivat iisalmelaisen maidontuottajan Perttu Sirviön navettaan torstaina. ”Investoineella ei ole varaa vähentää tuotantoa, vaikka markkinatilanne heikkenisi”, Sirviö sanoo.

EU-komission maatalousjohtaja ei usko äkilliseen maitotulvaan

Maitokiintiöiden poistuttua kasvua jarruttavat maidon markkinahinta ja ympäristömääräykset.

IISALMI (MT)
Euroopan maidontuotanto on odottavassa tilassa. Maailmanmarkkinahinnat ovat olleet laskussa ja Venäjän asettama tuontikielto hankaloitti tilannetta entisestään.

”Vaikka maidon kiintiöjärjestelmä loppuu ensi keväänä, tuotannossa ei uskota tapahtuvan äkillistä suurta kasvua”, Euroopan komission maatalouspääosaston maito- ja lihaosaston johtaja **Henk Mulder** sanoo.

Syinä ovat hankala markkinatilanne ja ympäristömääräykset.

”Esimerkiksi Hollannissa käydään kovaa keskustelua lypsykarjanavetoiden ympäristövaikutuksista”, Mulder kertoo.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK:n ja maitovaltuuskunnan maitoasiamies **Ilkka Pohjamo** epäilee, onko ympäristömääräyksillä käytännössä tuotannon laajentumista jarruttavia vaikutuksia.

Suomalaiset jalostajat tekevät kaikesta päätelleen hyvää työtä, arvioi Henk Mulder Suomen korkeata tuottajahintaa.

”Toivottavasti kiintiöjärjestelmän poistuminen ei kriisiytä maitosektoria entisestään.”

Mulderin mukaan pitkällä aikavälillä maidon markkinahintaa EU:ssa tulee kohottamaan tämän hetken ylituotannon tasoittuminen.

”Kulutus kasvaa ja vienti lisääntyy.”

Esimerkiksi Kiina osti viime vuonna 25 prosenttia koko maailman maitojauhetuotannosta. Vuonna 2008 osuus oli kahdeksan prosentin luokkaa.

Mulder puhui maitomarkkinoiden tilanteesta keskiviikkona Iisalmessa Agrifuture-tapahtumassa.

Markkinat ohjaavat

Maidontuotantoa on säädelty EU:ssa muun muassa kiintiöillä, interventio-ostoilla sekä tukemalla vientiä ja rajoittamalla tuontia.

Sääntelyä on karsittu vähitellen vuoden 2003 cap-uudistuksesta lähtien.

Mulderin mukaan jatkossa tuotantoratkaisuja ohjaavatkin markkinat.

”Hintavaihtelu tulee jäädäkseen ja siitä on selvittävä varautumalla hyvinä aikoina pahan päivän varalle.”

Mulder kertoo hämmästyvänsä joka kerta, kun vertaa Suomen tuottajahintaa Euroopan tasoon. Elokuussa Suomen keskihinta oli 49,1 senttiä kilolta EU:n keskiarvon ollessa 37,2 senttiä.

”Suomessa jalostajat ja kauppiaat tekevät selvästi hyvää työtä.”

”Maitotuki käytetty jo”

Maidon maailmanmarkkinoiden kannalta oleellisten tuotteiden hinta on laskussa. Rasvattoman maitojauheen hinta on tipahtanut vuodessa 33 prosenttia. Voin hinta on laskenut samassa ajassa 27 prosenttia.

”Venäjän tilanteella on nyt selkeä vaikutus hintoihin”, Mulder sanoo.

Venäjän tuontikiellosta kärsivälle maidontuotannolle suunnitelluista tukipaketeista käydään hänen mukaansa vielä neuvotteluja.

”Ebola ja humanitääriset kriisit ovat kuitenkin budjettineuvotteluissa ajaneet maidontuotannon edelle eikä tuen saanti ole varmaa.”

Maidolle suunnattu varastointituki ei saa Mulderilta kiitosta.

”Se raha käytettiin, muuta siitä ei voi sanoa.”

Seminaariyleisöstä kommentoitiin sitä, onko tuontikiellon loputtua Venäjällä enää kysyntää eurooppalaisille maitotuotteille vai löytyykö hyllyihin venäläisiä vastineita.

Mulderin vastaus oli, että Venäjä on halunnut ja yrittänyt nostaa omaa tuotantoaan jo pitkään siinä kuitenkaan onnistumatta.

JUKKA LEHTINEN

Maidon hinta vuosina 2000–2013

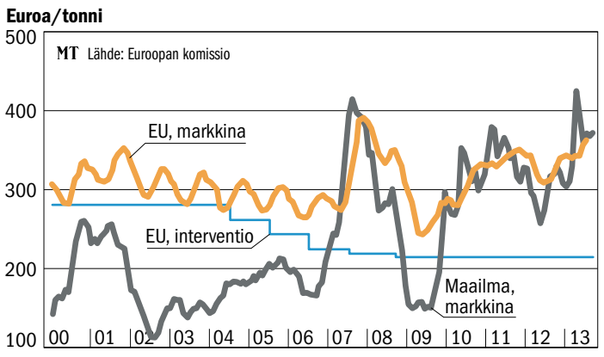

Maidon ja lehmien määrä EU:ssa 2005–2023

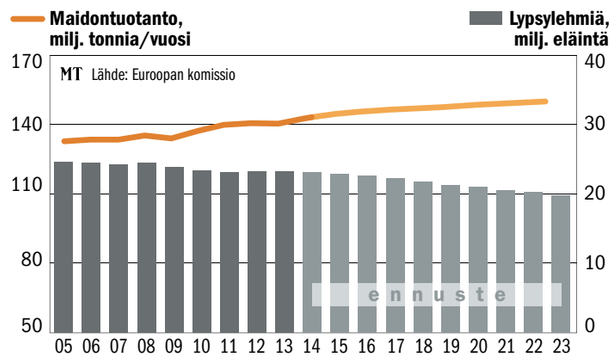

Rasvattoman maitojauheen hinta on pudonnut vuodessa 33 prosenttia. Voin hinta on laskenut samassa ajassa 27 prosenttia.

TALOUDESTA LYHYESTI

YIT:n liikevoitto pieneni

Rakennusyhtiö YIT:n liikevoitto ennen veroja laski heinä-syyskuussa neljä miljoonaa euroa 33,5 miljoonaan euroon. Liikevoittomarginaali oli 6,9 prosenttia. Liikevaihto kasvoi runsaaseen 485 miljoonaan 455 miljoonasta.

Toimitusjohtaja **Kari Kauniskangas** sanoo, että aktiivinen myynti näkyi loppukesällä liikevaihdon kasvuna. Tappiota tuli Venäjältä, voittoa kotimaasta. YIT kasvattaa keskisen Itä-Euroopan painoarvoa.

Tappiollinen Outotec irtisanoo

Teknologiayhtiö Outotec aloittaa 45 miljoonan euron säästöohjelman. Henkilöstön vähennystarve on 400 työntekijää, joista noin 100 Suomesta. Outotecilla on Suomessa 1 400 työntekijää.

Outotecin tulos heinä–syyskuussa ennen veroja painui tappiolle 3 miljoonaa, kun vuotta aiemmin tulosta tuli 43 miljoonaa. Liikevaihto pieneni neljänneksen.

Toimitusjohtaja **Pertti Korhosen** mukaan kaivos- ja metalliteollisuuden markkinat jatkuivat vaimeina.

Danske Bank nosti arviotaan

Pankkikonserni Danske Bank odottaa saavuttavansa 1,5–1,8 miljardin euron nettotuloksen tänä vuonna, osavuosikatsauksessa arvioidaan. Aiemmin yhtiö odotti noin 1,3–1,7 miljardin tulosta.

Vuoden ensimmäiset yhdeksän kuukautta ovat sujuneet tyydyttävästi, vaikka pankin tulos heikentyi heinä–syyskuussa 605 miljoonaan euroon verrattuna huhti–kesäkuun 670 miljoonaan.

OP maksoi 16,3 euroa osakkeestaan

Rahoituskonserni OP-Pohjola maksoi keskiviikkona Pohjola Pankin vähemmistöosakkaille 16,13 euroa osakkeelta. Hintaan lisättiin 0,5 prosentin korko toukokuusta 6. päivästä lähtien.

Välimiehet oikeuttivat OP-Pohjolan maksamaan riidattoman osan pankin lunastushinnasta. Lunastusmenettelyn jatkuu ensi vuoden puolelle.

Pohjola Pankin A-osakkeet vedettiin syyskuun lopussa pois Helsingin pörssistä. OP-Pohjola merkittiin sen ainoaksi omistajaksi 7. lokakuuta.

Varatoimitusjohtaja lähtee Talvivaarasta

Varatoimitusjohtaja **Saila Miettinen-Lähde** eroaa kaivosyhtiö Talvivaarassa ensi keväänä. Hänen tilalleen nimitettiin kaupallinen johtaja **Pekka Erkinheimo** torstaista lähtien.

Miettinen-Lähde on toiminut Talvivaaran talous- ja rahoitusjohtajana, jossa tehtävässä hän jatkaa lähtöönsä asti.

Potilasvakuutus korotti vastuitaan

Potilasvakuutuksessa korotetaan 198 miljoonaa euroa korvausvastuuta. Tästä 185 miljoonaa kohdistetaan sairaanhoitopiireille ja loput yksityisille palveluntuottajille.

Korotustarpeen aiheuttaa vammaispalvelulain muutos vuonna 2009. Kunnat oikeutettiin potilasvakuutuksesta perimään vaikeasti vammautuneiden palveluasumisen ja avustamisen kuluja.

Korvausvastuussa varaudutaan jo sattuneiden potilasvahinkojen maksamiseen tulevaisuudessa.

Pääomaverojen määrä kasvoi

Yksityishenkilöiden tuloverot kasvoivat viime vuonna kaksi miljardia euroa.

Verohallinto keräsi viime vuonna tuloveroja 33,5 miljardia kaikkiaan.

Pääomatuloverojen määrä kasvoi reilusti, yli 20 prosenttia. Luovutusvoitot lisääntyivät selvästi. Yle-veroa kerättiin 490 miljoonaa. Sitä perittiin ensi kertaa.

Veronpalautuksia on samassa 2,5 miljoonaa ihmistä, keskimäärin 653 euroa. Jälkiveroja maksaa 778 000 henkilöä. Maksettavaa on 1 424 euroa keskimäärin.

Satamaidolla pulaa raaka-aineesta

Osuuskunta Satamaito on joutunut lopettamaan täysmaidon purkittamisen toistaiseksi.

Syynä on maitopula, joka johtuu lehmien maidontuotannon kausivaihtelusta, kertoo Satamaidon toimitusjohtaja **Jarmo Oksman** MT:lle.

Hän arvioi tilanteen korjaantuvan muutamassa viikossa. Muiden maitolaatujen valmistus jatkuu ennallaan.

Satamaidon maitovaje on noin 100 000 litraa viikossa. Lisää tarvittaisiin muutama rekkakuorma viikkoa kohti.

Tilanne ei tullut yllätyksenä, koska maidosta oli pulaa myös vuosi sitten, Oksman kertoo. Myös tuolloin täysmaidon pakkaaminen oli seisahduksissa.

Satamaidolla on runsas 200 maidontuottajaa.

Satamaito on yrittänyt ostaa täydennysmaitoa Valiolta. Oksmanin mukaan Valio ei kiintiömaidon lisäksi suostu myymään raaka-ainetta.

Valio ei halua kommentoida asiaa.

Satamaidon maitopulasta kertoi ensimmäisenä Satakunnan Kansa.

MAIJA ALA-SIURUA

Puolalaisten perääntyminen voi tuoda maidon kriisitukeen rahaa

BRYSSEL (MT)
Puolalaiset vihannestuottajat ovat peruneet valtaosan EU:lle jätetyistä kriisiapuhakemuksista.

Siksi siihen varatuista rahoista 70–90 miljoonaa palautuu takaisin jakoon, kertoivat EU-komissiolähteet MT:lle keskiviikkona.

Rahoja voidaan käyttää Venäjän kaupan tyssäämisestä kärsineille Suomen ja Baltian maiden maidontuottajille.

Puolalaisille vihannesten tuottajille on menossa vain 25,8 miljoonaa euroa tukiohjelman ensimmäiseen vaiheeseen kaikkiaan varatusta 125 miljoonasta eurosta.

Alun perin puolalaiset vihannestuottajat hakivat tukea 147 miljoonaa euroa.

Nyt tuottajien hakemukset on käyty läpi, eivätkä kaikki niistä täytä tuen kriteerejä.

Palautuva rahamäärä vielä arvio

Palautuva 70–90 miljoonaa euroa on toistaiseksi arvio, sillä lopulta puolalaisten osuus voi nousta 30 ja 50 miljoonan euron välille.

Joka tapauksessa kriisirahaston tilanne helpottuu, sillä marraskuun alussa aloittavalla maatalouskomissaarilla **Phil Hoganilla** on aiempaa arviota enemmän kriisirahaa käytössä.

Hogan päättää kriisirahojen käytöstä Suomen ja Baltian maidontuottajien tukemiseen. Hänen kantansa tukiin ei ole tiedossa.

Aikaisempien tietojen mukaan kriisirahastossa olisi vain 89 miljoonaa euroa jäljellä Hoganin aloittaessa.

Nyt rahaston koko nousee 159–179 miljoonaan euroon.

Parlamentista tukea Suomen asialle

Keskiviikkona parlamentin neljän suurimman ryhmän maatalouskoordinaattorit kritisoivat komissiota kriisirahaston käyttämisestä.

Meppien mukaan Venäjän kriisin tappiot pitää korvata maatalousbudjetista. Maatalouden budjetista ei saisi siirtää rahoja ebolan hoitoon.

Mepit kertoivat yhdeksi syyksi Suomen ja Baltian maiden maidontuottajien ahdingon.

”Maatalouden kriisi ei johdu markkinoiden vaikeuksista, vaan ulkopolitiikasta. Siksi pahiten kärsineiden, pääasiassa Suomen ja Baltian, tuottajia pitää auttaa nopeasti”, **Albert Dess**, **Paolo de Castro**, **Jim Nicholson** ja **Jens Rohde** kirjoittivat komission johdon ottavalle **Jean-Claude Junckerille**.

Europarlamentaarikko **Anneli Jäätteenmäki** (kesk.) jätti eilen komissiolle kirjallisen kysymyksen siitä, miten Suomen ja Baltian maitokriisiä tuetaan ilman kriisirahaston käyttämistä.

AIMO VAINIO